grindinys sudaro lyg ir dvi pakopas. Apatinė - tai didesnioji nuoskala, o viršutinė - mažesnioji nuoskala kartu su didesne mažųjų akmenų grindinio dalimi.

Gerbeniškės akmuo su kumeliuko pėda yra apskaldytas, tikriausiai norint suteikti jam tam tikrą formą. Jis įkastas kalvos šlaite taip, kad jo plokščioji pusė būtų viršuje ir siektų šlaitą, o apskaldytoji pusė, atsukta į P, kyšotų iš žemės. Akmens papėdėje sudėtas grindinys iš dviejų didelių jo nuoskalų ir daugelio mažesnių akmenų, supantis akmenį iš trijų pusių. Akmens padėtis vietovėje (kalvos šlaitas, šaltiniai) bei žmogaus rankų sukurta aplinka (skaldymas, akmenų grindinys, angliukai (?)) leidžia daryti prielaidą, kad tai galėjo būti ir aukvietė. Apie jos datavimą šiuo metu dar nieko negalima pasakyti. Akmenį su kumeliuko pėda reikėtų saugoti kartu su kitais dviem akmenimis, esančiais kitoje tos pačios kalvos pusėje - galbūt kaip vieną kompleksą.

Andra Simniškytė

Zarasų rajono archeologijos paminklų žvalgymas ir žvalgomieji tyrinėjimai 1995 metais

1995 m. LII žvalgė Zarasų rajono archeologijos paminklus. Aplankyta 19 archeologinių objektų. Sudaryta 17 pilkapynų situacinių planų, tikslintas pilkapių skaičius juose. Suabejota vieno iš žvalgytų pilkapynų - Degučių II (Antalieptės seniūn.) (AR 1643) - kaip paminklo verte. Ekspedicijos metu išaiškinti 2 nauji pilkapynai, kuriuos reiktų įtraukti į archeologinių vertybių sąrašą.

Bružų pilkapynas yra Antalieptės marių Š krante, Bružų miške, maždaug 1 km atstumu į V nuo Eikotiškio kaimo. Pilkapiai išsidėstę ant kalvos, kurią iš Š bei V pusių 20-30 m atstumu supa marios, o 80 m į R nuo pilkapių eina miško keliukas. Pilkapyną sudaro 3 6-8 m skersmens ir 60-80 cm aukščio apardyti pilkapiai. Tai gana kompaktiška grupelė, kurioje pilkapiai vienas nuo kito nutolę per 8-10 m. Pilkapiai su vėlyvajam geležies

amžiui būdingais grioviais.

Paskardiškio pilkapynas yra 120 m į P nuo Krokavo ežero PV kranto, Stuliavietės miške. Pilkapiai išsidėstę prie pro Delinio ežerą į Paskardiškio kaimą vedančio miško keliuko bei jo Š atšakos, vedančios į PV Krokavo ežero krante stovinčią sodybą. Aptikti 4 geriau išlikę pilkapiai bei pusė keliuko nuardyto pilkapio. Pilkapiai su akmenų vainikais, 5-7 m skersmens ir 30-60 cm aukščio, vienas nuo kito nutolę per 3-25 m. Pilkapynas datuojamas I tūkstantmečio viduriu.

Eikotiškio kapinyne (AR 1492) atlikti žvalgomieji tyrinėjimai. Šis laidojimo paminklas yra 550 m į ŠV nuo tilto per Šventosios upę kelyje Zarasai-Utena, Antalieptės marių Š krante, miške. Eikotiškio kapinynas jau kelis kartus - 1949 ir 1978 m. buvo tyrinėtas, surastos kelių griautinių palaidojimų su I tūkstantmečio viduriui būdingomis įkapėmis liekanos. Nors paminklas yra Rytų Lietuvos pilkapių kultūros teritorijoje, pilkapių pėdsakų ankstesnių tyrimų metu neaptikta. 1995 m. iškastos 2 perkasos, atidengtas bendras 46 m^2 plotas. Kalvelėje, kurios papėdėje pastatyta paminklinė lenta, iškasta 10 m^2 perkasa. Joje nerasta jokių radinių ar kapų liekanų.

Žvalgymų metu surasti keli nuardytų pilkapių sampilus primenantys žemės kauburėliai, esantys už paminklo teritorijos ribų. Vieną iš jų, esantį maždaug 110 m į ŠV nuo 1949 m. ir 1978 m. kasinėtų plotų, nuspręsta patikrinti. Kauburys yra šalia pro šiuos plotus einančio miško keliuko ir aukštos įtampos laidų susikirtimo, dešinėje keliuko pusėje. Jame ryškūs ankstesnių perkasimų pėdsakai, V dalis nuardyta keliuko. Kauburys suplokštėjęs, beformis (skersmens nustatyti nepavyko), 35 cm aukščio. Jame iškasta 6x6 m dydžio perkasa. ŠV jos dalyje aptikta akmenų eilė - spėjamos akmenų vainiko liekanos, kitose vietose - keli pavieniai akmenys. Jokių palaidojimų ar radinių, būdingų I tūkstantmečio viduriui, nerasta. Kauburio viršutinėje dalyje, iš karto po velėna aptiktas puodų šukių lizdas (daugiau kaip 100 vienetų). Šukės priklauso keliems puodams. Keramika žiesta, datuojama XV a. Ji į radimo vietą pateko, matyt, iš to meto kaimavietės.

Kasinėjimai pateikė per mažai duomenų, kad galima būtų tvirtinti čia buvus pilkapio liekanas. Ateityje šią vietovę reikėtų patyrinėti išsamiau.